

[Søren Andersen.]

fremtiden, behøver på ingen måde at betyde, at der er noget illegitimt i foretagendet. Jeg tror heller ikke, at de partier, der støtter dette, har tænkt tilstrækkeligt over, at mange virksomheder ved deres store kapitalanbringelser i høj grad må disponere på lang sigt.

Hvis man gennemfører dette lovforslag i dets helhed, griber man ind i forhold, som er af overmåde stor betydning for den industrielle udvikling og for udflytningen af virksomheder fra bykernen. Jeg forstår ikke, at man har mod til at lægge nye bånd på det erhvervsliv, som netop nu står over for fremtidens vældige problemer.

Vi kan heller ikke medvirke til, at jordsudvalget igennem § 4 får pålæg om at undersøge, om der er jord at købe. Vi ønsker, at det „skal“, som står i lovforslaget, ændres til et „kan“, fordi vi ikke ønsker at blive vidne til en voldsom udbygning af jordsudvalgets administration; for øvrigt frygter jeg, at der vil blive tale om en meget stærk udvidelse deraf, hvis dette lovforslag vedtages.

Ændringsforslaget til § 5 er nødvendiggjort af vort ændringsforslag om, at hele afsnit A skal udgå, og § 7 er da unødvendig.

Jeg skal hermed anbefale det høje ting, at man stemmer for de af os stillede ændringsforslag.

Tesdorpf: Det er med stor beklagelse, at det konservative folkeparti må konstatere, at socialdemokratiet og det radikale venstre trods alle indvendinger og al modstand af faglig art både fra landbrugserhvervets og fra industrierhvervenes side dog nu agter at gennemføre lovforslaget. Jeg synes virkelig, det må undre, at man ønsker at gennemføre et lovforslag trods så megen og så vægtig modstand, derunder også politisk modstand, på trods af, at argumenterne for forslagets nødvendighed er så tynde, som de faktisk er.

Jeg skal ikke gentage alt, hvad jeg ved første behandling sagde om afsnittet vedrørende stiftelserne, men blot på ny fremhæve, at jeg er sikker på, at det vil være af værdi for samfundet at bevare disse samlede ejendomme og disse skønhedsværdier. Der er efter vor mening ikke et

sådant behov for jord til udstykning, at det kan motivere det indgreb i stiftelsernes retsstilling, som lovforslaget er udtryk for.

Indskrænkningen i adgangen til at anvende aktieselskabsformen i landbruget, som selvfølgelig bliver den stærkest indgribende virkning af loven, er efter vor mening i bedste fald upåkrævet. De ganske få eksempler på misbrug af aktieselskabsformen, som er blevet fremdraget bl. a. i udvalget, er for det første en lille bitte, omend en uheldig dråbe i havet, og for det andet er disse eksempler af en sådan art, at det ikke forekommer mig usandsynligt, at man ved en skarp og vågen brug af reglerne i de bestående jordlove i meget væsentlig grad kunne komme det misbrug og den misligholdelse, som er påvist, til livs.

Jeg forstår ikke, at et politisk parti tør lægge hindringer i vejen for den mulighed, at familieaktieselskaber skulle blive en mere anvendt ejendomsform i det almindelige landbrug. Hvis udviklingen på grund af dårlige tider, ændrede kreditforhold, ændrede og mere kapitalkrævende driftsformer går i den retning, at aktieselskabsformen bliver en betingelse for at holde ejendommene på familiens, på det almindelige landbrugs hænder, så synes jeg, vi har ret til at spørge, om man virkelig på denne måde vil forhindre, at en sådan aktieselskabsform inden for det almindelige landbrug vinder frem, eller kræve, at der i hvert fald skal en besværlig dispensationsform til, for at det kan lade sig gøre. Der er egentlig grund til at spørge regeringen og den højtærede minister, om det skyldes modvilje over for aktieselskabstanken i almindelighed, eller det skyldes modvilje over for det almindelige landbrug og dets nuværende udøvere. En ting er i hvert fald sikker, nemlig at det samfundsøkonomisk er forkert at lægge disse nye og unødvendige, men ganske snærende bånd om rammerne for vort fremtidige landbrugs ejendoms- og produktionsformer.

Med hensyn til industrien og dens interesse i at bevare forholdene uændret med hensyn til aktieselskabsformen vedrørende landbrug vil jeg for det første gerne bemærke, at vi kan alle sammen nu se, at det var en fejl, at industrien her i landet ikke var repræsenteret i den kommis-